

“Călătorie în inima unei sărbători”...

... Așa se intitula articolul pe care l-am publicat în revista *Caiete botoșănene* nr. 84 din 8 septembrie 1990, editată *Gazeta de Botoșani* după ce am participat la prima ediție a marii sărbători din Basarabia ce avea să se numească de atunci, din 31 august 1990, *Ziua Limbii Române* până azi când, iată, reușim și noi, cei din țară și nu numai, să ne alăturăm acestei mari și simbolice manifestări. Regăsind și recitind acel text cât o întreagă pagină de ziar ce avea în inima lui un text olograf scris atunci, “la cald”, de Grigore Vieru și un altul de Nicolae Dabija, am trezit amintirea acelei stări cu nimic asemănătoare pe care o poate trăi un om poate o singură dată în viața lui, doar dacă are noroc să participe la mari evenimente colective cu reverberații istorice. Ca să ajung la Chișinău am parcurs atunci, cu un autobuz precar, un drum foarte lung și ocolitor căci încă nu se deschisese punctele vamale directe de mai târziu și a trebuit să trec mai întâi prin Cernăuții Bucovinei, adică prin Ucraina, apoi să străbat Basarabia de la nord la sud trecând prin Râșcani, Bălți, Orhei, s.a., cu multă trudă și oboseală. Dar și cu multă bucurie văzând în toate localitățile steaguri, eșarfe și însemne sărbătorești căci aceasta însemna și aniversarea entuziastă a unui an de la apariția mult așteptatei legi ce conferea statut oficial limbii, grafiei și însemnelor românești.

Când am ajuns la Chișinău am intrat într-un ocean omenesc ce făcea neîncăpătoare marea Piață a Adunării Naționale din centrul orașului unde în noaptea precedentă încă se mai băteau dalele de piatră. Momentul principal al sărbătorii – dacă se poate spune așa – a fost dezvelirea statuii lui Ștefan cel Mare, realizată în perioada interbelică, restaurată și reșezată acum pe un măreț postament, după ce fusese izgonită și ocultată în toți acești ani. În cuvântul său, ministrul Culturii, regizorul Ion Ungureanu (după opinia mea, cel mai bun ministru de cultură posibil!) compară destinul statuii cu cel al poporului acestei provincii, adus la condiția unei rezervații de piei roșii, bun doar pentru dansuri folclorice și de turnat vin în pocalele străpânilor. Președintele Snegur vorbește sobru despre lupta neamului și contribuția marilor scriitori patrioți, Vieru, Matcovschi, Lari, Dabija ș.a, la realizarea unei atmosfere de coeziune și dăruire fără preget în slujba idealului național. Cuvântul lui Nicolae Dabija, ca de obicei, mereu logic dar și înnaripat, face “priză” cu sufletele celor din mulțime, urmat de zeci de preoți în odăjdii de preț a căror slujbă de sfințire a statuii nu are nimic fals sau convențional. Apoi se aprinde candela cu flacăra adusă de la Putna și se înconjură statuia cu țărână de la sfântul mormânt al domnitorului-simbol în timp ce un copil de 11 ani cântă angelic în liniștea de nimic tulburată, dar densă de unanima emoție colectivă. Femei în port național oferă agheazmă, vin sfințit și frânturi din inegalabilii colaci moldovenești în chip de natură numeroșilor oaspeți din pretutindenți colțuri de lume locuite de români: scriitori, actori, oameni de cultură, preoți dar și țărani în portul lor alb, imaculat, cu ochii în lacrimile nesperatului liman visat o întreagă viață. Argumentele patriotului Mircea Druc conving rațiunea; versurile și cuvintele poezilor Grigore Vieru și Leonida Lari străpung văzduhul și sufletele, la fel și

cântecul soților Ion și Doina Aldea Teodorovici, ca și personajul Eminescu întrupat de un actor după filmul lui Lotreanu; dar și poeții din țară: Doina Uricaru, Mircea Florin Șandru, Dan Verona, Liliana Ursu contribuie la reușita sărbătorii. O femeie de la țară își povestește cu dramatism copilăria petrecută în deportare. Apoi se prind cu toții într-o uriașă horă în care toți se simt egali participanți la o împărțășire fără seamăn. În alte spații se desfășoară simpozioane savante în care istoricii demonstrează, în sfârșit fără spaime și inhibiții, cu dovezi științifice, că nu există cele două limbi proclamate de tiranii înșelători ai poporului, ci este una singură și indivizibilă, limba română sărbătorită atunci pentru prima dată în chip oficial într-o revărsare de entuziasm și impecabilă desfășurare. Oricare a fost contextul concret, importantă și dominantă a fost atmosfera de patetism înălțător și prin nimic desuet, de fericire gravă, profundă, greu de înțeles din afară dar firească pentru acei oameni exilați de atâta vreme printre străini, fără a se fi mișcat de la casele lor. Suficiența, aroganța, neputința de-a înțelege ce înseamnă interzicerea rostirii graiului părintesc, blazarea, comoditatea, rezerva superioară și snoabă față de revărsarea de sentiment îndelung reprimat, considerat poate indecent, sunt mai mult decât imorale. Am trăit atunci un sentiment al sublimului colectiv ce nu seamănă cu nici o altă trăire afectivă și mi s-a părut că acea călătorie nu a fost numai una în timp și în spațiu, ci într-o epocă esențială a unei națiuni în care extuziasmul popular este călăuzit de personalități culturale și politice de excepție, într-o deplină armonie în fața scopului ideal, însuflețite deoptrivă de logică și de élan, de har și de ingeniozitate strategică, rezultanta fiind o măreață realizare națională.

%

Azi știu cât de iute trecător și schimbător avea să fie acel sublim moment istoric de armonie colectivă dar mă bucur că încă mai există oameni cu sufletul nepervertit care înțeleg valoarea și prețul minunatei limbi pe care o vorbim și al tuturor valorilor noastre naționale care au astăzi alte conotații dar și alte dramatisme decât atunci. Acum se petrece, din păcate, un alt fenomen de deznaționalizare, neimpus de nici o dictatură, ci doar de cea economică, aceea care determină românii să se împrăștie în toate colțurile lumii unde încep să-și uite limba și, mai ales, să nu mai aibă timp, răbdare, tenacitate de a o transmite copiilor lor care devin treptat cetățeni ai altor popoare, adică oameni fără rădăcini și identitate. Să sărbătorim așadar această zi, în sfârșit împreună, chiar dacă mulți nu înțeleg încă, așa ca basarabienii și bucovinenii, cât de tare doare seceta de limba părintească.

Lucia Olaru Nenati

DISCLAIMER:

Toate părerile, punctele de vedere, afirmațiile, atitudinile și detaliile informative reprezintă angajarea fiecărui autor în parte. Portalul nostru nu își însușește responsabilitatea pentru conținutul articolelor publicate. Fiecare link și articol pe care îl prezentăm are propriul copyright © și răspundere personală pentru conținut.